СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Обезбедувањето на соодветно ниво на социјална заштита на најранливите слоеви на населението е од особена важност за остварување на одржлив економски развој.
Во периодот 2014–2018 година Владата ќе ги реализира следните инфраструктурни проекти:

- 40 нови градинки, објекти и групи во други просторни услови (2014–2018)

- 2014 година, вкупно 10 објекти – детски градинки, објекти и групи,

- 2015 година, вкупно 10 објекти – детски градинки, објекти и групи,

- 2016 година, вкупно 10 објекти – детски градинки, објекти и групи, и

- 2017 година, вкупно 10 објекти – детски градинки, објекти и групи.

- Отворање на дневни центри за стари лица преку изградба на најмалку два дневни центри на годишно ниво во градот Скопје и повеќе општини во Македонија (2014-2018)
- Отворање на дневни центри за деца со попреченост (аутизам – Штип, Охрид, Битола и Прилеп, пречки во развојот – Валандово, Липково, Кочани, Охрид и Демир Хисар, оштетен вид и Даунов синдром – Скопје и Велес) и деца на улица – Прилеп и Гостивар (2014–2018)

Достоинствен живот за пензионерите

Врвен приоритет на Владата е грижата и заштитата на највозрасните граѓани што се потврдува преку големиот број мерки и активности спроведени во изминатиот период. Исплатата на пензиите ќе продолжи да се врши секоја прва седмица од месецот истовремено за сите корисници на пензија. И понатаму два пати годишно, на 1 јануари и 1 јули, пензиите ќе се усогласуваат со порастот на трошоците за живот во претходниот период, со цел да се зачува нивната реална вредност и да се заштити стандардот на пензионерите. Ќе продолжи развојот на вториот и третиот пензиски столб. Во наредниот четиригодишен период ќе се спроведат следните проекти:

- Зголемување на пензиите за вкупно 21,5%, односно по 5% годишно со исплатата на пензијата за јуни секоја година. Со оваа мерка продолжуваме да го подобруваме животниот стандард на пензионерите и да водиме вистинска грижа за највозрасните граѓани на Македонија (2014–2018)

- Бањско-климатска рекреација на пензионери – услугата ќе може да се користи од март до ноември во траење од 7 дена и ќе опфаќа:6 полни пансиони, бањска терапија, задолжителен здравствен преглед и трошоци за превоз. Со проектот ќе бидат опфатени 22.000 пензионери во наредните четири години (2014–2018)
- Бесплатен туристички викенд за пензионери – услугата ќе може да ја користат лица-корисници на старосна, инвалидска и семејна пензија, при што предност ќе имаат корисниците на пониска пензија. Во овој проект влегува платен превоз, ноќевање и 2 полни пансиони, а ќе бидат опфатени 12.000 пензионери за четири години (2015–2018)
- Проширување на услугата за бесплатен јавен транспорт во градскиот сообраќај во Скопје - преку кој досега се овозможи бесплатен превоз за возрасните граѓани во градскиот јавен сообраќај во Скопје во вторник, петок и сабота, а ќе се воведе и во недела (2014–континуирано)
- Бесплатен викенд за старите лица за превоз во железничкиот сообраќај. Сите мажи над 64 години и жени над 62 години ќе имаат право на бесплатен превоз во повратен правец во определен викенд во месецот (2015)

- Информираност на осигурениците за пензиски стаж – реализација на пилот проект за доставување известување до осигурениците за состојбата за пензискиот стаж и уплатените придонеси. Со пилот проектот ќе бидат опфатени 30.000 осигуреници (од 2015)
- Формирање на Совет за социјална сигурност на кој ќе се разгледуваат теми од областа на социјалното осигурување и заштита (2016)
- Овозможување на електронски пристап до податоците за стаж и платен придонес во ФПИОМ (2015–2016)
- Зголемување на транспарентноста при сместување во пензионерски домови преку воведување на софтвер за рангирање и распоредување на пензионерите во пензионерските домови (2016–2017)
- Домашна грижа и помагање на стари лица преку спроведување на посети од патролни социјални работници и медицински сестри и доктори, два пати месечно (2015)
- Изградба на приватни домови за стари лица преку привлекување инвеститори на кои ќе им се понудат поволни услови за купување на градежно земјиште за изградба на објектите, намалување на комуналните такси за 95%, обезбедување на поволности преку МВПР, АППРМ и АВРМ, како и овозможување странски државјани да ги користат домовите за стари лица (континуирано)

Мерки за подобрување на состојбата на пазарот на труд

Економската политика на Владата на Република Македонија и континуираното спроведување на реформи насочени кон подобрување на состојбите на пазарот на труд се во насока на креирање на нови работни места и зголемување на бројот на вработени. Во наредниот период се предвидува донесување на Национална стратегија за вработување 2015–2019 во која политиките на пазарот на трудот ќе ги следат насоките дефинирани во Европската економска стратегија – „Европа 2020“. Во следниот период, согласно Законот за минимална плата ќе се обезбеди зголемување на минималната плата во следниот период, и покрај зголемувањето од март 2014 година од 8.050 денари на 8.800 денари, ќе има зголемување и во март 2015 година од 8.800 денари на 9.590 денари и март 2016 година од 9.590 денари на 10.080 денари. И по овој период, односно во 2017 и 2018 година ќе има зголемување на минималната плата, кое Владата ќе го усогласи со социјалните партнери. Особено внимание Владата ќе посвети за подобрување на состојбата кај младите лица преку следните мерки за зголемување на вработеноста на млади лица:

- Ослободување од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување за вработување млади лица до 29 години на начин што работодавачите ќе бидат ослободени од плаќање на социјални придонеси и персонален данок на доход за период од 12 месеци за плата во износ до просечната бруто плата, со обврска да го задржат лицето на работа дополнителни 12 или повеќе месеци (2014–2016)
- Програма за самовработување со кредитирање и Програма за поддршка за вработување во мали и средни компании – со која за самовработување на млади лица до 29 години ќе им се обезбеди кредит во износ од 7.000 евра. Доколку вработат уште 4 лица, ќе добијат дополнителни 4.000 евра за секој нов вработен, или вкупен износ од 23.000 евра. Овој проект важи и за останатите невработени лица, при што за носителот на кредитот може да се добијат 5.000 евра, а за останатите 4 вработени по 3000 евра или вкупно 17.000 евра (2014–континуирано)

- Изработка на оперативен план за активни мерки и политики за вработување (2014–2018)
- Поддршка за самовработување со проектот „Од идеја до бизнис“ и формализација на постојни бизниси со неповратни средства – грант од 3.000 евра за секој новорегистриран сопствен бизнис (2014–континуирано)
- Поддршка за прво вработување и практикантство за млади невработени лица со цел нивна подготовка за вклучување на пазарот на труд. Преку програмата ќе се исплаќаат по 6.200 денари за лице месечно со платен данок и осигурување за период од 3 месеци. Со Програмата ќе се субвенционираат 2.000 невработени лица (2014–континуирано)
- Воведување на активни мерки за вработувања на самохрани родители, деца без родители, родители на деца со посебни потреби, млади лица до 27–29 години, лица од 50–62 години и лица на кои работниот однос им престанал врз основа на стечај, ликвидација или технолошки вишок (2014–континуирано)
- Програма за субвенционирање на вработување на деца без родители со која на работодавачите им се обезбедува 100% од минималната бруто плата за период од 12 месеци и 100% од минималната нето плата и 50% од придонесите во следните 12 месеци за вработување на децата без родители и обврска да ги задржи на работа 2 години (2014–континуирано)
- Програма за субвенционирање на вработување на корисници на социјална парична помош (2014)
- Програма за субвенционирање на вработување наинвалидни лица (2014–континуирано)
- Програма за субвенционирање на вработување на млади лица до 29 години „Прва шанса“ според моделот 3+6, кој предвидува 3 месеци субвенционирано вработување со полно работно време и 6 месеци обврска на работодавачите да го задржат на работа (2014)
- Обука кај познат работодавач со субвенционирано вработување преку обезбедување финансиска поддршка од 5.700 денари и субвенција за вработување за период од 3 месеци во износ од 13.000 денари со обврска за работодавачот да го задржи лицето на работа дополнителни 6 месеци (2014–континуирано)
- Обуки за напредни ИТ вештини(2014–континуирано)
- Финансиска поддршка за правни субјекти за отворање на нови работни места во мали и средни претпријатија и занаетчии од мал обем(2014–континуирано)
- Обука кај познат работодавач преку надоместување на трошоците на подготовка за вработување на невработени лица при што работодавачот има обврска да вработи најмалку 50% од обучените лица и да не го намали бројот на вкупно вработени лица во рок од 6 месеци (2014–континуирано)
- Обуки за задоволување на побаруваните занимања на пазарот на трудот (2014 – континуирано)
- Поддршка за активно барање на работа и професионална ориентација (2014–континуирано)
- Обука за задоволување на побаруваните занимања на пазарот на трудот од сообраќајната струка (2014)
- Проект „Едукација за започнување на бизнис“ (2014–континуирано)
- Проект „Мотивациски обуки“ (2014–континуирано)

• Проект „One stop shop“ – воспоставување на заедничка институција на Агенцијата за вработување на РМ, Министерство за надворешни работи, Министерство за внатрешни работи и Централниот регистар со цел издавање на дозволи за вработување на странци и регулирање на престој на странци (2015–2016)

• Проект „Форуми со работодавачите“ на кои ќе се информираат работодавачите за активните програми и мерки за вработување, ќе се идентификуваат бариерите на фирмите за креирање на нови работни места и ќе се јакне социјалниот дијалог помеѓу работодавачите, единиците на локална самоуправа и државните институции (континуирано)

• Отворање на дисперзирани канцелариина центрите за вработување за приближување на услугите и олеснување на пристапот до АВРМ (2014–2015)

• Државниот инспекторат за труд ќе продолжи со координиран и професионален инспекциски надзор со цел унапредување на правата и обврските на работодавачите и работниците

Социјална сигурност и заштита

Владата на Република Македонија во наредниот четиригодишен период целосно ќе се посвети на реализација на стратешките определби за достоинствен живот на сите граѓани на Република Македонија преку:

• Зголемување на социјалната парична помош за вкупно 21,5%, односно по 5% годишно, со исплатата за јуни секоја година (2014–2018)

• Зголемување на постојаната парична помош за вкупно 21,5%, односно по 5% годишно, со исплатата за јуни секоја година (2014–2018)

• Зголемување на посебниот додаток за материјално необезбедени родители на деца со пречки во развојот за 25% и истиот ќе изнесува 5.457 денари (јуни 2015)

• Зголемување на паричниот надоместок за згрижување на деца без родители и родителска грижа за 25% (јуни 2015)

• Воведување на посебен додаток за сите деца со Даунов синдром во износ од 4.366 денари со кои значително ќе им се помогне на сите родители на децата со Даунов синдром (јуни 2015)

• Донесување на Закон за спречување и заштита од семејно насилство (2014–2015)

• Отворање на 10 нови советувалишта за брак и семејство кои ќе даваат услуги на семејства со нарушени семејни односи, во постапка на развод или со нерасчистени партнерски односи (2015)

• Донесување на Закон за социјално претприемништво (2014–2018)

• Ќе продолжи реализацијата на проектот „Се грижиме за топол дом“ преку кој ќе се поттикне хуманоста на граѓаните да донираат покуќнина, мебел, бела техника, електрични апарати, апарати за домаќинство, опрема за деца и друго, која ќе се донира на социјалните категории на граѓани и сиромашни семејства (континуирано)

• Проект „На секое дете му е потребно семејство“ –за подигнување на бројот на згрижувачки семејства ќе се обезбеди поддршка на оние семејства кои ќе се одлучат да згрижуваат деца без родители, за што ќе биде обезбеден надомест согласно Законот за социјална заштита (2014)

• Ослободување од радиодифузна такса за семејствата корисници на социјална парична помош (2015)

• Проект „Народни кујни“ – покрај постојните 44 народни кујни, со кој се обезбедува

топол оброк за 4.000 лица, ќе се отворат дополнителни 8 народни кујни (2014–2017)

- Проект „Условен паричен надоместок“ кој е наменет за ученици од средните училишта кои потекнуваат од семејства корисници на социјална парична помош, при што нивна обврска е редовно да одат на училиште и на здравствен преглед. Вкупниот износ на условениот паричен надоместок за секој примател изнесува 12.000 денари годишно (2014–2016)
- Проект „Заштита од енергетска сиромаштија“ кој ќе се реализира преку зголемено субвенционирање, коешто во 2015 ќе изнесува 800 денари месечно, во 2016 ќе изнесува 900 денари месечно, а во 2017 и 2018 ќе изнесува 1.000 денари месечно (континуирано)

Заштита на инвалидни лица

- Вработување на инвалидни лица прекупромена во концептот на вработување со кој ќе се овозможи директна помош и социјална интеграција на лицата со инвалидност со отворање на можности за полесно вработување во јавниот и приватниот сектор како и за останатите граѓани (2014–2015)
- Снимање на фонд од 400 аудио книги за лица со оштетен вид (2014–2018)
- Изградба на гумирани помошни патеки кои ќе им го олеснат движењето на слепите лица по фрекфентните места низ Македонија (2015–континуирано)
- Проект „10 инклузивни детски игралишта“ на територијата на Македонија преку опремување со реквизити кои би биле достапни за децата со инвалидитет (2014–2018)
- Означување на лековите со Брајово писмо (2015)
- Проект „Пристапни рампи за лицата со инвалидност“ за изградба на пристапни рампи, лифтови и подвижни платформи во објектите на органите на државна управа (2014–2016)
- Проект „Достапна администрација за лица со хендикеп“ согласно кој во секоја државна институција ќе се назначат службеници кои ќе им помагаат на лицата со хендикеп (2014)
- Рефундирање на средства платени како данок и царински давачки за набавка на возило за лица со најмалку 80% инвалидитет на долните екстремитети, како и за потполно слепи лица со придружник (2015–2016)
- Стоп за исклученоста – грант за самовработување на лица со инвалидност кои ќе добијат по 5.000 евра за формирање на сопствен бизнис и самовработување (2015)
- Бесплатна рехабилитација и рекреација на деца со пречки во развојот во социјална установа за згрижување и рехабилитација на деца и младинци од 6 до 26 години и возрасни лица со телесен инвалидитет (2015–2018)
- Проект „Инклузивни и креативни“ за обезбедување на самоодржливост на дневните центри во Македонија (2014)

Еднакви можности за сите

- Имплементирање на програма „Патролни социјални служби“ чија задача е откривање и санирање на сите социјални проблеми: бездомништво, деца на улица, просјачење, семејно насилство, стари лица, корисници на дрога, инвалидни лица и нарушени семејни односи (континуирано)
- Отворени денови за социјална заштита во руралните средини со цел приближување на социјалната заштита и работа на жителите од овие региони, превенција и рано

откривање на изложеноста на социјален ризик и други услуги од социјална заштита (2014–-2018)

- Ќе продолжат активностите за постепена деинституционализација на лица со попреченост во менталниот развој (2014–континуирано)
- Измени и дополнувања на Законот за еднакви можности на жените и мажите (2014–2015)
- Родово одговорно буџетирање во чиишто рамки ќе се реализираат следниве активности: спроведување на родова буџетска анализа, дополнување на буџетски циркулар, реализирање на основни и специјализирани обуки и организирање на промотивни активности (2014–2016)
- Превенција на трговија со луѓе преку подигнување на јавната свест и обуки за работа со жртви на трговија со луѓе (2014–2016)

Социјално партнерство

- Отворање на канцеларија на Економско социјалниот совет за унапредување на трипартитниот социјален дијалог (2014–2015)
- Воспоставување на Функционален систем за мирно решавање на работни спорови (2014–2015)

Заштита на децата

Во наредниот четиригодишен период ќе се реализираат следните проекти:

- Приватни установи за деца – детски градинки и центри за ран детски развој. Ќе се поттикне приватниот сектор за инвестиции во оваа област преку намалување на комуналниот надоместок за 95%, обезбедување поволни кредити со каматна стапка од 5,5% и преземање на други мерки за поддршка (2014–континуирано)
- Набавка на логички игри и сложувалки во јавните установи за деца – детски градинки (2014–континуирано)
- Бесплатен одмор и рекреација на деца од семејства во социјален ризик за што на годишно ниво 2.000 деца ќе бидат пратени на бесплатен летен одмор, а 1.000 деца на бесплатен зимски одмор, или вкупно 3.000 деца годишно (2014–континуирано)

Заштита на лица со статус на деца без родители и родителска грижа

Грижата за децата без родители, покрај субвенционирањето на нивното вработување, ќе се спроведува и преку:

- Програма Д-10 за вработување на лица кои до 18годишна возраст имале статус деца без родители и без родителска грижа (континуирано)
- Решавање на станбеното прашање на лицата кои до 18 години имале статус на деца без родители и без родителска грижа (континуирано)
- Еднократна парична помош за деца без родители заради поуспешна ресоцијализација по полнолетството и напуштањето на установите и згрижувачките семејства, за што ќе се обезбеди еднократна поддршка од 180.000 денари (континуирано)
- Право на парична помош за студирање за деца без родители и родителска грижа кои се запишани како редовни или вонредни студенти на јавните високообразовни установи (континуирано)
- Курсеви наменети за децата без родители и родителска грижа за да станат поконкурентни на пазарот на труд и побрзо да најдат работа. Обуки ќе се вршат за учење странски јазици, информатичка технологија комуникациски вештини,

претприемништво и иновации, како и курсеви за стекнување на знаења и вештини кои се дефицитарни на пазарот на труд (2014)

Демографски развој

- Стратегија за демографски политики на Република Македонија 2014–2024 година
- Изработка на Акциски планови за миграции, семејни политики и постари лица
- Политики за справување со миграциските текови и миграциски политики

Заштита на Ромите

Владата ќе продолжи да ги промовира принципите на активна заштита на правата на Ромите и унапредување на нивната состојба преку реализација на повеќе проекти:

- Инклузија на деца Роми во предучилишно образование (континуирано)
- Проект за правна помош за ромската заедница (2015)
- Ревидирање на постојната стратегија за Роми (2014–2020)
- Преземање мерки за социјално вклучување на Ромите на пазарот на труд (2015)
- Ромски информативни центри за советување и поддршка на граѓаните во остварувањето на своите права и обврски (континуирано)

Останати проекти

- Евиденција на лица кои не поседуваат документ за идентификација во матична книга на родените (континуирано)
- Волонтирање на студентите во јавните институции во текот на летниот период (2014–2018)